

PRZEJEDNAN (21) *part praet pass pf*

przejednan (12), **przejednany** (9).

Oba e jasne; w formie niezłożonej a pochylone; w formie złożonej a jasne.

sg m N (praed) przejednân (8) Mącz (3), RejPos (5), przejednany (2) CzechEp, ReszPrz. ◇ A przejedn(e)go (1). ◇ f G przejedn(e)j (2). ◇ I przejednana (1). ◇ n N (praed) przejednâno (4). ◇ pl N m pers przejednani (2). ◇ A m pers przejednane (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: przejednany przez kogo (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. przejednac.

1. Od „przejednać” ‘ułagodzić czyjś gniew’ (16) :

Fraza: »przejednan jest gniew« [w tym: komu (4), u kogo (1)] (5): á iž iuz im był przeiednan ten gniew v bogá wżechmogącego RejPos 23, 10, 116, 172, 307 marg.

Szeregi: »przejednan a przepuszczon« (1): á iž nam miał być przeiednan á przepufzczon w imię iego święthe on z dawná zácžety á [prawiedliwy gniew iego. RejPos 116.

»przejednan a (i) ubłagan« [szyk 1:1] (2): kiedy thobye ieft vblagan á przeiednan gniew Bogá Oycá twego niebiełkiego/ przez onego iedynego synacžká iego RejPos 172, 307 marg.

a. Którego gniew został ułagodzony (7) : Conciliabundus, Latwi ku yednániu/ álbo który ma być przeyednan. *Mącz 62d; Vereor ut placari possit, Boyę fie że z trudná ma być przeyednan/ przeprawion. Mącz 484d; Aktoby z niego wykroczył wedle krewkości fwoiey/ iużeś dał y vkazał hoyne drogi/ iáko ma być przeiednano to święte Bołtwo twoie. RejPos 252v.*

przejednany komu (1): ze Bog Oćiec niechćiał być inżym łpofobem człowiczemu pokoleniu przeiednány/ iedno žeby Pan Chryłtus syn iego ná fię przyiał kaźń wżeláką/ ludzkim grzechom powinna ReszPrz 82.

przejednany czym (1): Placamen seu placamentum, Czym kto bywa przeyednan/ Poczta álbo co takowego. Mącz 302b.

W przeciwstawieniu: »przejednany ... rozgniewany« (1): WujNT 540 cf »przejednany i łaskawy«.

Szereg: »przejednany i łaskawy« (1): Będac v[prawiedliwieni z wiary/ mamy Bogá przeidnánego y ná fię łáfkáwego/ ktoregołmy przedtym mieli dla grzechow rozgniewánego. WujNT 540.

W przen (1) : áby po długiey y łzkodliwey niezgodzie/ corká (to ieft łtolicá Cárogrocka) z przeidnánye mátki vwefelić fię mogłá. SkarJedn 245.

b. Za który przeproszono (3) : Piabilis, Co może być łatwie odpokutowano/ Przeyednano/ Przeprawiono. *Mącz 301c; Propitiabilis, Co ku przeyednániu należy/ Albo łatwie może być przeyednano. Mącz 326d, 301d.*

c. Przywrócony do łask (1) : Obydž fye z námi łáfkáwie/ A to gwoli fwoiéy łławie: Prze imię fwé záwołáne Prziymi nas zá przeiednáne. *KochPs 120.*

2. Pojednany, przywrócony do zgody (3) : iáko potrzebią [pośrzednika] wżyscy inni święci/ przez iednego pośrzedniká Chriłtułá przeiednani *WujNT 724.*

przejednany z kim (1): [Stey przyczyny kołcioł krzełciańłki/ Kriłtułá páná y zbáwićielá náłłego ofiáruie Bogu oycu/ áby [...] miedzy Bogiem/ á miedzy ludźmi/ iednaczem raczył sye łtác/ przez

ktorego iestefmy zbáwieni/ y z Bogiem oycem przeiednáni. *ZebrzydOdpow* p3v.] *Cf przejednany* czym z kim.

przejednany czym z kim (1): Bo iuż nie naydą inżzego Chriřtuřá/ áni inżzego krztu/ áni inżzey ofiáry/ ktorąby mogli być z Bogiem przeiednáni. *WujNT* 773.

Wyrażenie: »sobie przejednany« (1): Nie żeby Bog óciec/ więcey niż fyná świat vmiłował/ ále owfzem iż kwoli fynowi/ ktory ná fię wziął winy tego światá/ on też w nim łobie przeiednány/ do łáiki fwoiey y miłóści przywrocił. *CzechEp* 187.

3. Uzyskany, wyjednany (o łasce) (2) :

przejednany komu (1): iż [*król polski*] iest Pánem y obrońcą kościolá náfzého/ zamków/ Miałt/ y Wářřalów náfzych: y zá łáiką przeiednáńá nam iego Iáńności ftoiąc przy pořtánowieniu przerzeczoného wieczného pokoiu/ y od niego niwczym nieodřtępując Nas/ Kościól/ Kápitułę/ poddáne náfzé tak duchowné iáko i řwietckie do ciáľá y iedności przerzeczoného zacného Króřleřtwá przywrácamy *SarnStat* 1124.

Wyrażenie: »przejednana łaska« = *gratia conquisita* *JanStat* [*szyk 1:1*] (2): á Bogá [*potrzeba było*] ktoryby przez řmierć dořyc wczyniwřzy człówieczeńřtwo do przeiednáney łáiki y żywotá wieczného przez zařługę Pána Chriřtuřá nam zgotowane⁹⁰ wzbudził. *CzechEp* 147; *SarnStat* 1124.

Synonimy: 1. a. *przeprowiony, przeproszony, przepuszczony, ubłagan*; c. *przywrocony*; 2. *pojednan, zjednany*.

Cf **PRZEJEDNAĆ**